

Úterý 25. října 1994

Divadlo

Deset let Blázince

KAROLA ŠTĚPÁNOVÁ

Přeplněné hlediště pražského Divadla v Reznické bylo v neděli večer svědkem zvláštní události - desátého výročí premiéry inscenace *Blázinec* v prvním poschodí. Podle stenojmenné frašky Františka Ferdinanda Šamberka ji před deseti lety nastudovali studenti tehdy druhého ročníku divadelní fakulty AMU a - s jistými přestávkami - ji hráji dodnes. Deset let je výjimečně dlouhá doba pro uvádění jakékoliv divadelní inscenace, u práce školní je to rekord hodný zaznamenání. To uznala i Česká televize, která *Blázinec* v prvním poschodí v neděli podruhé natočila.

Úryvek z prvního, osm let starého záznamu této inscenace se stal také součástí nedělního programu a nabídl překvapivé srovnání nejen publiku, ale i samotným aktérům, kteří byli nečekaně konfrontováni se svými názory z doby, kdy končili studia DAMU. Mimo jiné mluvili tehdy o tom, že by rádi zůstali jako ročník pohromadě a přinesli českému divadlu „trochu vzduchu“.

Pohromadě však nezůstali, což se z dnešního pohledu zdá být logické, protože jejich divadelní osudy se ubíraly naprosto rozdílnými cestami, a dnes je - jak se zdá - spojuje právě a jediné Šamberkův *Blázinec*. Dva ze čtyř jeho herců zůstali napořád v Praze - Barbora Hrzánová se po nepřehlédnutelném angažmá v Národním divadle stala výraznou oporou Divadla Na zábradlí, Martin Dejdar je od absoltoria členem Studia Ypsilon, a popularitu získal zejména v zábavných televizních pořadech. Do oblastních divadel odešli po škole Miroslav Hanuš, který je dnes (po angažmá ve Středočeském divadle Kladno - Mladá Boleslav) členem pražského Labyrintu, a Petr Jančařík, který nastoupil do Městského divadla ve Zlíně, odkud posléze přešel do souboru Národního divadla v Brně.

Každý z nich dnes představuje jiný herecký styl a zvláštnost *Blázince* v prvním poschodí spočívá mimo jiné v tom, že se v něm i po tolika letech scházejí na půdě lehkonohe a s nadsázkou podávané komedie. Právě míra nadsázky a permanentní hledání přesných obrysů postav patří k těm nejpřitažlivějším rysům desetiletého života této inscenace.

Blázinec v 1. poschodí po deseti letech byl tv. přepis divadelního představení, které hraje, a to značně „po svém“, kvartet studentů (nyní bývalých) herectví už **plných deset let!** V sobotu na ČT 2 nám předvedli M. Dejdar, B. Hrzánová, M. Hanuš a P. Jančařík s M. Duškem u klavíru opravdový a spontánní **recesně komediální zážitek plný vtipu a radosti**. Myslím, že i pan **F. F. Šamberk** coby autor původní komedie se spokojeně na divadelním nebi pochechtává. Jen někdy tv. úprava (stříhy) byla ukvapená a „ukrojila“ hercům akci nebo doznění. Představení **skutečně zábavné**, což při přenosu divadelních her nebývá častým jevem.

Rozkošný »Blázinec« v Reznické

Sál přeplněný smějící se omladinou, miniaturní hrací prostor zmenšený až na hranice únosnosti, protože ta část obecnstva, která se nevešla do hlediště, posedala na zem tam, co se hrálo. Herci opravdu nemohli mít hmatatelnější kontakt s publikem a také toho využili. To, co píše, není zbožné přání každého druhého člověka od divadla v dnešních těžkých časech, ale skutečnost. Stalo se v sobotu v Klubu v Reznické, kdy tu čtyři mladí herci sehráli jednoaktovku F. F. Šamberka *Blázinec* v prvním poschodí. Kdysi ji nastudovali ještě jako studenti DAMU v režii a s úpravou textu M. Bartoníka a M. Hanuše a teď - už jako herci různých pražských i ob-

lastních divadel - se k ní vrátili pro zřejmé potěšení své i publika. Je vskutku hodno obdivu, jak tahle bláhová hříčka, již kdysi v době uvedení nebyla kritika právě nadšena, dnes ve skvěle rytmizované a svěží režii a s plnokrevnou komikou hereckých výkonů dokáže být dokonce aktuální. Ta velmi dnešní snobská paníčka, která sní o nůbl domácnosti se sluhou, úspěšný přítel, pro něhož velký svět vypadá jako »kornovská« televizní šou, blázen, který není od »normálních« k rozeznání a exaltovaná služebnice umění - kýče, to všechno vůbec nejsou vyčpělé rekvizity měšťanské komedie minulého století, ale úkazy stále živé a k popukání. Dnes býváme v divadle svědky spíše opačného jevu: i texty skvělé a stále platné režijním vedením aktuálnosti mnohdy spíše pozbývají, ale to opravdu není případ tohoto mladistvého kousku v Reznické, který si říká vyšší cíle než být gejezírem komedianství, zato komediantství okouzlujícího a šavnatého. Jeviští věvodí E. Hrzánová jako herečka i zpěvačka působivých kupletů s texty V. Červenky a hudbou R. Smetany. M. Hanuš, M. Dejdar a P. Jančařík jí v tom sekundují velmi zdárně. Škoda jen, že se touto příjemnou komedií budou moci diváci v Reznické potěšit tak jednou, dvakrát do měsíce, kdy se aktérům podaří najít skulinku v povinnostech na domovských scénách.

EVA ROLEČKOVÁ

Obě premiéry minulého týdne v Reznické potvrdily očekávání divácky úspěšných inscenací při zachování umělecké náročnosti. Byly žánrově i svou divadelní poetikou naprosto rozdílné, spojovalo je divadelní citění a nadšení inscenátorů, jejich spontaneita, oddanost věci a především silně prožitá radost ze hry.

DVĚ PREMIÉRY v Reznické

25. 10. 1991 měla premiéru kolektivní autorská inscenace souboru TUJŮ **Kleopatra**. Autorské divadlo, které hýřilo originálními scénickými i technickými nápady, jež ovšem nebyly samoúčelné, ale přísně vycházely ze sdělovaného obsahu. **Kleopatra** je především příležitost k prezentaci ženské části souboru. K pozornému divákovi se přes spontánní, pohybově kreativní etudy o jednotlivém období dítěte — dívky — ženy, přes náročnou a výrazově bohatou scénickou hudbu i skvělou, nápaditou výpravu (podíl mužského elementu) prodere ústřední myšlenka tohoto »totálního« divadla: je jí snaha po sdělení věčné touhy po dokonalosti, očekávání příchodu

dokonalosti, která s sebou musí přinést i naplnění. Zákonitě však místo toho přichází samota a prázdnota. Soubor TUJŮ, věren své autorské, originální poetice, se k tomuto sdělení dostává nepřímou, za pomoci divadelní metaforu a obsahově sdělného symbolu (bot v dospívání dívky nebo pohybová kreace při oblékání).

Zázitek z nového představení souboru Tujů je natolik výjimečný, především díky silnému pocitovému pojetí divadla, že je slovy velmi těžko popsatelný a zprostředkovatelný. Neboť jak už lépe zhodnotit divadelní představení než výkřikem: »To se musí vidět!«

Druhá premiéra, 27. 10. 1991, byla žánrově naprosto odlišná. Šlo o frašku **F. F. Šamberka**

Blázinec v prvním poschodí. Jednalo se vlastně o obnovenou premiéru, neboť v roce 1987 vzniklo toto představení jako studentská inscenace posluchačů 2. roč. DAMU. Léta, která oddělila původní představení od jeho obnovené premiéry, inscenaci velmi pomohla. Projevilo se to především v hereckých výkonech všech čtyř protagonistů. Bára Hrzánová a Martin Dejdar už naprosto bezpečně ovládají umění herecké zkratky a nadsázky. To, co bylo dříve spíše intuitivní a někdy bez znalosti patřičné míry, je nyní naprosto zvládnuté komediální herectví. Rovněž tak Miroslav Hanuš a Petr Jančařík získali na jistotě, třebaže jejich komediálnost nedosahuje takové bravurnosti jako u obou výše jmenovaných herců. Obě rovinu, reálnou i »divadelní«, se právě díky hereckému zvládnutí daří výrazově oddělit, aniž by jedna či druhá ztratila humor a groteskní nadsázku. Představení má výrazný rytmus a velmi dobře graduje. Diváci se během celého večera královsky baví. Nelze než konstatovat, že pokud by se urodilo více takovýchto představení, jako je **Kleopatra** i **Blázinec** v prvním poschodí, zcela jistě bychom přestali hovořit o návštěvnícké krizi. Ostatně nabitě Divadlo v Reznické při obou představeních hovoří samo za sebe.

MARIE TŘEŠŇÁKOVÁ